

PhDr. Jiří Traxler

etnomuzikolog, folklorista, hudební skladatel, scénárista a hudebník

Narodil se 30. 8. 1946 v Praze. V letech 1964–1968 studoval na Filozofické fakultě UK, obor etnografie a folkloristika (PhDr. 2002), poté skladbu a zpěv na pražské konzervatoři pro nonartificiální oblast (1969–1972). V letech 1968–1994 byl jako hudebník ve svobodném povolání a v současné době působí jako etnomuzikolog v Etnologickém ústavu AV ČR v Praze. Zaměřuje se na historický a městský folklor a nejstarší prameny české lidové hudby. Ve svých studiích se dosud věnoval historii a analýze písňového repertoáru Jana Jeníka z Bratřic (ČL 81, 1994; 83, 1996), dále sbírkám lidových písní z pohledu etnoorganologie (ČL 84, 1997), či problematice teorie městské folklorní písně a písňových druhů a žánrů na pomezí lidovosti (ČL 88, 2001).

Jeho bohatou bibliografii tvoří edice sborníků a zpěvníků kramářských písní a městského folkloru (In: *V. Pletka: Písničky Josefa Švejka*, Praha 1968; *Skiffle Kontra*, Praha 1969; *Písničky žáků darebáků*, Praha 1974, s P. Traxlerem; *Tres faciunt collegium*, Praha 1980; *Vršovické písně*, Praha 1997, s P. Traxlerem; *Šutrácká halenka*, 2004, se Z. Hanzlem; *Svatoprokopský zpěvník 1–2*, 2004–2005; *Brambory v české lidové zpěvnosti*, 2005, obě práce s Věrou Svobodovou aj.). Vydal dva díly rozsáhlé kritické edice *Písní krátkých Jana Jeníka rytíře z Bratřic* (Praha 1999, 2010), byl členem autorských kolektivů publikací *Kámen v rukodělné výrobě českého venkova* (Praha 2003, ved. Z. Hanzl), *Lidové písně z Prahy ve sbírce Františka Homolky I–II* (Praha 2011, 2013 s V. Thořovou a Z. Vejvodou) a *Plzeňsko v lidové písni II* (Praha 2012 se Z. Vejvodou a M. Ulrychovou). Pracuje v redakčních radách časopisů *Český lid* a *Kámen* a v letech 1995–2007 byl redaktorem *Národopisné encyklopedie Čech, Moravy a Slezska* a autorem některých hesel.

S Traxlerovým vědeckým zaměřením přímo souvisí i činnost umělecká a popularizační. Již od dob studií působil jako vedoucí souborů *Skiffle Kontra*, *Český skiffle* a *Žáci* (1965–1991), později se věnoval i sólové koncertní činnosti. Podobně jako žánr skiffle v západní Evropě v 50. letech nabízel hudební alternativu k hlavnímu proudu soudobé populární hudby, také v našich poměrech Traxlerův hudební jazyk od 60. let až do současnosti vyniká svěží a originální interpretací folku, studentských a kabaretních písní a historických a pomezních folklorních žánrů. Dokládají to desítky rozhlasových, televizních a filmových snímků, divadelních scénářů a zejména nadčasové monotematické hudební projekty, např. *Písně lidu pražského* (1966), *Mág Karla Hynka Máchy* (1966, LP 1987), *Skiffle Kontra* (LP 1968, CD, MC 1996), *České písně vlastenské* (1970, LP 1969), *Listy z Provence* (1971, LP 1974, MC 1976), *Popmuzicírování* (1971), *Kantor Barnabáš a žáci darebáci* (1971, LP 1972, MC 1991), *Párkař a tři párky* (1973), *Podivuhodná loď* (1976), *Vím já zámek malovaný* (1977), *Tres faciunt collegium* (1977), *Malé hity velkých textařů* (1980), *Zatracení zpěváčkové* (1981), *Milá sedmi loupežníků* (1981), *Písně dvorů, krčem a vůbec* (1985), *Žáci* (EP 1986), *Pivo sem, pivo tam* (CD, MC 1994), *Detrimentum patior* (CD, MC 1998), *Historky* (1999), *Písně krátké i dlouhé* (CD 2002).

Z Traxlerovy autorské spolupráce s Československou a Českou televizí a filmem lze připomenout inscenace *Na štejkéře stůl* (1974), *Nové písně mládencům a pannám* (1974), *Malované děti* (1974), *Trubadúří písně* (1975), *Slezskými písněmi* (1975), *Dvě růže* (1976), *Študentská halenka* (1977), *Žáci na hanbě* (1980), *Dívkám s chybami* (1980), *Malé hity velkých textařů* (1982), *Bez konce láska je* (1982), *Kytice snů* (1984), *Milá sedmi loupežníků* (1985), *Písně dvorů a krčem* (1987), *Aneb román služky* (1990) či scénáře k populárně vzdělávacím soutěžním pořadům na téma české historie *O poklad Anežky České* (1994–2003) a *O korunu krále Karla* (2006).

V rozhlasových archivech jsou realizace Traxlerových autorských hudebně literárních pořadů *Máj* (1967), *Štědrý den* (1967), cykly *Malované děti* (1971–1973), *České lidové písně dělnické* (1973), *Písničky z poutí a jarmarků* (1975), *Zpívalo se za Jiříka krále* (1984), *Písně ulice* (1990–1991), *Lidové písně české renesance* (1992–1993) aj. Jako autor hudby se navíc podílel na mnoha dalších divadelních, televizních a rozhlasových inscenacích, např. *Na Vaše zdraví, pane Seiferte* (Viola 1968), *Pletky s Amorem* (Viola 1969), *Dobře utajené housle* (Prostějov 1970), *Nuž modlete se, milenci* (Viola 1970), *Don Juan a jeho sluha* (Realistické divadlo 1970), *Zvíkovský rarášek* (Československý rozhlas Praha 1971), *Kytice* (Viola 1973), *Koruna lásky a smrti* (Československá televize Bratislava 1977).

Vzhledem k jedinečnému propojení cenné vědecké, popularizační a umělecké práce navrhujeme Jiřího Traxlera na Cenu ministra kultury v oboru tradiční lidová kultura.